

یادداشت

دکتر یحیی غدار /سیاستمدار لیبنانی

پروژه آمریکا، تجزیه کل منطقه است

آمریکا نقشه‌راه تصمیم نهایی برای حذف حزب‌الله در لبنان و جریان مقاومت در کل منطقه را اتخاذ کرده است و حتی مایلند نه فقط موجودیت نظامی، بلکه به موجودیت سیاسی حزب‌الله نیز پایان بخشند و این را برای جریان‌های مقاومت در کل منطقه تعمیم بدهند. این، در واقع یک جرم و جنایت علیه ملت لبنان محسوب می‌شود زیرا مقاومت یعنی ملت لبنان و نیمی از جمعیت لبنان حامی جریان مقاومت است. طبعاً این جنایت مطلقاً نمی‌تواند تداوم داشته باشد زیرا تاکنون مقاومت با آرامش مسائل را دنبال کرده و بر دولت لبنان که ادعا کرده می‌تواند مرزهای کشور را حفظ و اسرائیل متجاوز را عقب براند حساب باز کرده است. این در حالی است که روزانه تعدادی از جوانان ما به دست دژخیمان صهیونیست به شهادت می‌رسند و شهرها در اثر بمباران‌ها دچار ویرانی می‌شوند. البته این امر استمرار نخواهد یافت و مقاومت روزی در عمل نشان خواهد داد که چگونه مقابل این تجاوزات خواهد ایستاد. پروژه آمریکایی‌ها تجزیه کل منطقه است و از سوری‌ه شروع کردند و بخش جنوب رودخانه لیطانی را به نفع رژیم صهیونیستی جداسازی خواهند کرد. آنها در این زمینه با کمال پروپیی و وقاحت از طرح تجزیه منطقه سخن می‌گویند و وظیفه ماست که در قبال این پروژه خطرناک هوشیاری خود را حفظ کرده و به مقابله با آن با یاری خداوند برخیزیم. چنانچه تاکنون در قبال این تجاوزات ایستادگی دلاورانه داشتیم و درس‌های مهمی را در زدو خورد‌های میدانی به آنها دادیم. چندان نخواهد گذشت که این روز خواهد آمد که این درس‌ها را بار دیگر به آنها بدهیم.

یادداشت

محمد قادری / کارشناس مسائل بین الملل

چرخش ایران به راهبرد دفاع پیش‌دستانه

درحالی‌که امروز شنبه و براساس قرار قبلی، مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا با تحقق نظر تهران درباره مکان، شیوه و موضوع این گفت‌وگوها به میزبانی کشور عمان در مسقط برگزار خواهد شد، تهدیدات مداوم و فزاینده ترامپ علیه ایران طی چند روز اخیر، نشان دهنده تصور غلطی است که او و مشاورانش از راهبرد امنیت ملی و توان بازدارندگی تهران دارند. بدیهی است که به دلیل غیرقابل اعتماد بودن آمریکا در انجام تعهدات و دروغگو بودن ترامپ در روایت مسائل، گفت‌وگوهای غیرمستقیمی که قرار است در عمان انجام شود، از منظر دولت جمهوری اسلامی ایران به عنوان گامی در جهت تثبیت منافع و امنیت ملی، تثبیت فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای و تلاش برای رفع تحریم‌های ظالمانه در نظر گرفته شده و چیزی بیش از آن نیست. لذا رویکرد دولت ایالات متحده برای انجام مذاکره زیر فشار تهدید و تحریم منطقاً نتیجه‌ای جز عدم توافق و حتی تغییر راهبردهای کنونی تهران نخواهد داشت. در همین راستا روز پنجشنبه، علی شمخانی، مشاور سیاسی رهبر معظم انقلاب در واکنش به این تهدیدات فزاینده ترامپ، از چرخش راهبردی تهران خبر داد و به گونه‌هایی اشاره کرد که به احتمال زیاد تاکنون در محاسبات آمریکا و اسرائیل نبوده‌اند. قطع همکاری و اخراج بازرسان آژانس و انتقال مواد غنی‌شده به نقاط امن و غیرقابل شناسایی که شمخانی به عنوان گزینه‌های جدید ایران به آنها اشاره کرده حامل این پیام است که ایران با تکیه بر ظرفیت‌های داخلی خود، آمادگی کامل برای مقابله با هر تهدید احتمالی را دارد و اگر اصرار باشد قواعد بازی از سوی محور آمریکایی ـ صهیونیستی شکسته شود، ایران نیز به چارچوب‌های پیشین پایبند نخواهد ماند. در واقع جمهوری اسلامی ایران که در سال‌های گذشته راهبرد «مدیریت تنش و خویشتنداری هوشمند» را در پیش گرفته بود، حالا از ابزارهایی سخن می‌گوید که نه تنها هزینه تهدید نظامی را برای مستجران کاخ سفید بالا می‌برد، بلکه اساساً بازی را از مسیر قابل پیش‌بینی خارج می‌کند، چه تهدید به قطع همکاری و اخراج بازرسان آژانس، معادل برداشتن چتر نظارتی و وارد کردن برنامه هسته‌ای ایران به سطحی از عدم شفافیت راهبردی است که نشان از اراده تهران برای استفاده از همه توان خود برای رفع تهدید و تضمین امنیت ملی دارد. شاید به همین دلیل است که طی روزهای گذشته تحلیلگران و کارشناسان غربی بسیاری با اشاره به تبعات خطرناک و غیرقابل پیش‌بینی هرگونه تعرض نظامی آمریکا و اسرائیل به ایران، ترامپ را از چنین اقدامی برحذر داشته‌و تأکید کرده‌اند که ورود واشنگتن به چنین سطحی از درگیری با ایران از اساس نقض غرض خواهد بود، زیرا آنان به درستی به این نکته پی برده‌اند که یکی از مهم‌ترین ابعاد پنهان در این چرخش راهبردی از سوی تهران، اشاره به مفهوم «دفاع پیش‌دستانه» است که تاکنون در دکتترین نظامی ایران کمتر عنوان شده اما اکنون در شرایط جدید، به عنوان یک گزینه مشروع مطرح می‌شود.

«جام جم» از تحولات مرتبط با مذاکرات غیرمستقیم تهران و واشنگتن در مسقط گزارش می‌دهد

کار سخت آمریکا برای اعتمادسازی با ایران

محمد زمانی

گروه سیاسی

ایران با اقتدار و با دستی پر از دستاوردهای هسته‌ای بومی، امروز پای مذاکره غیرمستقیم با کشوری می‌نشیند که در سال‌های اخیر، تنها دستاوردش در مقابله با کشورمان تحریم و تهدید بوده است؛ تهدیداتی که نه تنها نتوانسته‌اند رشته پیشرفت فناوری‌های حساس ایران را قطع کنند، بلکه باعث تحریک و افزایش پویایی کشور برای دستیابی به توانمندی‌های تغییردهنده در عرصه جهانی شده‌اند. مذاکرات امروز احتمالاً بیشتر درباره فرمت مذاکرات آتی خواهد بود، چرا که آمریکا همچنان در حال اضافه کردن نام‌های جدید به لیست تحریم‌ها علیه ایران است. اکنون آمریکا با دو گزینه روبه‌رو است: تداوم روند خصمانه‌ای که فقط به شتاب گرفتن منعت هسته‌ای ایران خواهد انجامید، یا اتخاذ مسیری تعاملی مبتنی بر صداقت و پذیرش «پیشنهادهات مهم و قابل اجرا»ی ایران.

روز آریایی و اعتمادسازی

آمریکا با سابقه و عملکردی که تاکنون از خود به جا گذاشته، عملاً راه سختی در اعتمادسازی پیش‌رو دارد. برخلاف تبلیغات گسترده آمریکایی‌ها مبنی بر این‌که مذاکرات مسقط به‌طور مستقیم صورت می‌گیرد و این روند به درخواست ایران بوده، خبرگزاری فارس روز گذشته گزارش داد که این مذاکرات به‌صورت غیرمستقیم و از طریق تبادل متن مکتوب میان ایران و آمریکا انجام خواهد شد. این مذاکرات با وساطت بدر البوسعیدی، وزیر خارجه عمان برگزار می‌شود و در آن سیدعباس عراقچی، معاون وزیر خارجه ایران استیو ویتکاف، نماینده ویژه ترامپ در امور خاورمیانه نقش آفرینی می‌کنند. ایران با پذیرش مذاکره غیرمستقیم و با هدف راستی آزمایی نیات طرف آمریکایی، به دیپلماسی فرصت داده است. همان‌طور که عراقچی پیشتر اشاره کرده بود، این دیدار هم به‌عنوان یک فرصت و هم به‌عنوان یک آزمون برای ارزیابی جدیت طرف مقابل است. اسماعیل باقایی، سخنگوی وزارت خارجه ایران نیز روز گذشته در خصوص مذاکرات اعلام کرد: «ما با حسن‌نیت و هوشیاری کامل به دیپلماسی فرصت می‌دهیم. آمریکا باید این تصمیم را که علی‌رغم هیاهوهای خصمانه آنها اتخاذ شده، ارج بنهد.» او همچنین تأکید کرد که ایران هیچ‌گونه پیش‌داوری نمی‌کند و هدفش ارزیابی نیت و جدیت طرف مقابل در روز شنبه و سپس تنظیم گام‌های بعدی است.

تقابل رونمایی از دستاورد و تحریم و تهدید تا دقیقه ۹۰

همزمانی تقریبی آغاز دور جدید مذاکرات هسته‌ای (۲۳ فروردین) با روز ملی دستاوردهای هسته‌ای ایران (۲۰ فروردین)، شاید تصادفی باشد اما این

همزمانی نمادی از حجم دستاوردهای قابل توجه ایران در این عرصه است. این دستاوردها نشان می‌دهند که تحریم‌ها نه تنها مانع پیشرفت ایران نشده، بلکه سبب تحریک جوانان دانشمند ایران برای دستیابی به موفقیت‌های بیشتر در حوزه هسته‌ای شده است. محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، در سخنانی روز گذشته تصریح کرد: «ایران به کوری چشم دشمنان، از مرزهای دانش هسته‌ای گذشته است.» در طرف مقابل، آمریکا همچنان با روحیه قلدرمانه به مذاکرات نگاه می‌کند و مذاکره را به‌عنوان محفل دیکته‌کردن توهمتا خود به ایران می‌بیند. ترامپ و تیم او امیدوار بودند با لفاظی‌های تهدیدآمیز و تحریم‌های جدید، ایران را وادار به دادن امتیاز در مذاکرات کنند اما ایران ثابت کرده که نه تنها از مذاکره غیرمستقیم عقب‌نشینی نکرده، بلکه همچنان در مسیر تحقیق و توسعه فناوری هسته‌ای خود پیشرفته است، چنان‌که رئیس سازمان انرژی اتمی روز گذشته در آستانه شروع مذاکرات غیرمستقیم تهران و واشنگتن در مسقط گفت: آمریکا و دیگر کشورها فشار حداکثری را با تحریم‌های گوناگون ایجاد کردند اما نتوانستند مانع پیشرفت کشور شوند و هنوز هم فکر می‌کنند با تهدید و ارباب و

عملیات روانی و اتفاقات احمقانه می‌توانند جلوی ملت و کشور را بگیرند اما ما از خط قرمز آنها که برای خودشان این مسأله را منطقه ممنوعه اعلام کردند، عبور کردیم.

تحریم‌های جدید آمریکا و تهدیدات نظامی
در آستانه مذاکرات عمان، وزارت خزانه‌داری آمریکا تحریم‌های جدیدی علیه ایران اعمال کرده است. این تحریم‌ها علیه یک فرد و چند نهاد مستقر در هند و امارات متحده عربی وضع شده‌اند. این تحریم‌ها کمی بعد از تکرار لفاظی ترامپ مبنی بر حمله به ایران در صورت عدم توافق بود. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا شامگاه چهارشنبه در پاسخ به سؤال خبرنگاری در کاخ سفید درباره این‌که آیا منظور او از اقدامات احتمالی علیه ایران در صورت عدم رسیدن به توافقی تازه، اقدام نظامی را شامل می‌شود، گفت: «قطعاً.» ترامپ این بار البته سعی کرد مجاری تهدید نظامی ایران را به نوعی به گردن صهیونیست‌ها بیاندازد و به روشنی از محوریت آنها در این باره گفت: «اگر مجبور شویم، علیه ایران اقدام نظامی خواهیم کرد. اسرائیل نیز در این اقدام نظامی حضور پررنگی خواهد داشت. اسرائیل عملاً این حمله را رهبری خواهد کرد.»

برش

اروپا؛ عصبانی از رویکرد ترامپ در مذاکرات

سه دیپلمات اروپایی به خبرنگاری رویترز گفته‌اند آمریکا پیش از آن‌که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا در روز سه‌شنبه از مذاکرات هسته‌ای جدید با ایران خبر دهد، هیچ‌گونه اطلاع‌رسانی یا هماهنگی‌ای با طرف‌های اروپایی انجام نداده است. یکی از دیپلمات‌های ارشد اروپایی در این باره گفت: «ترونیکی‌ای اروپایی

دیگر به آمریکا اعتماد ندارد، زیرا بدون مشورت با آنها، دست به ابتکار عمل زده است.» به گزارش رویترز، مقامات اروپایی از کنار گذاشته شدن از مذاکرات اخیر هسته‌ای میان ایالات متحده و ایران ابراز نارضایتی کرده‌اند؛ رویکردی که به گفته آنان، یادآور سیاست‌های یک‌جانبه ترامپ در دوره نخست ریاست‌جمهوری اوست. آنها می‌گویند که حتی در شایعه نشست اخیر وزرای خارجه ناتو، ترتیب دادن جلسه‌ای با وزیر خارجه آمریکا درباره ایران برای آنها بسیار دشوار بوده است.

یادداشت

الهام امین زاده / استاداندانشگاه

تحمیل؛ خط قرمز مذاکراتی ایران

مذاکره غیرمستقیم امروز میان ایران و آمریکا در عمان متفاوت‌تر از مذاکرات قبلی است، باید در نظر داشته باشیم جمهوری اسلامی ایران در حوزه‌های مختلف اقتصادی، نظامی، منابع انسانی و انرژی در منطقه یکی از کشورهای قدرتمند و در جهان نیز مطرح است. بنابراین این مذاکرات باید با رعایت اصول و فن مذاکره پیش رود. ازجمله این‌که در فرآیند مذاکرات، زمان‌بندی، طول مذاکرات و اهداف مطرح‌شده باید با برنامه‌ریزی دقیق همراه باشد تا از هرگونه برداشت نامطلوب جلوگیری شود. پیش از هر چیز، جمهوری اسلامی ایران نباید به طرف مقابل القا کند که برای مذاکرات محدودیت زمانی و عجله دارد. اگر این پیام منتقل شود، می‌تواند به ضعف در موضع مذاکراتی منجر شود. در عین حال نیز باید نشان دهیم که ما برای اتلاف وقت مذاکره نمی‌کنیم. همچنین مذاکرات باید هدفمند باشد. مذاکراتی که در گذشته میان اسرائیل و فلسطینی‌ها در اسلو انجام گرفت همواره نمونه‌ای از مذاکراتی بوده که تنها به اتلاف وقت یا خسته‌کردن فلسطینی‌ها منجر شد و عملاً دستاوردی نداشت. اما ایران به دنبال چنین رویکردی در مذاکرات نیست، ما نه قصد داریم وارد مذاکره صرفاً برای مذاکره شویم، نه برای اتلاف وقت و نه مذاکراتی برای دیکته‌شدن نظرات آمریکا به جمهوری اسلامی. جمهوری اسلامی ایران امروز با توجه به توانمندی‌های گسترده‌اش، موضعی قوی و جایگاهی مستحکم در عرصه منطقه‌ای دارد. از سوی دیگر، منافع ایالات متحده در خاورمیانه نیز بسیار گسترده است. این موضوع نشان می‌دهد مذاکرات باید به صورت جامع و همه‌جانبه پیش برود، به گونه‌ای که حداقل نتیجه آن رفع تحریم‌ها باشد.

اراده توافق وارد شود، مسیر توافق روشن و هموار خواهد بود. مجید تخت‌روانچی، معاون سیاسی وزیر خارجه کشورمان هم اظهار داشت، اگر طرف آمریکایی موضوعات و خواسته‌های غیرمرتبط مطرح نکند و تهدید و ارباب را کنار بگذارد، امکان خوبی برای دستیابی به توافق وجود دارد. جمهوری اسلامی ایران معتقد به گفت‌وگو و تعامل در سایه احترام متقابل است و هرگونه قلدری و زورگویی از نظر ما مردود است.

آمریکا و فرصت اصلاح گذشته

میز مذاکرات پیرامون موضوع هسته‌ای هیچ‌گاه از سوی ایران ترک نشده و این آمریکا بوده که با خروج خود از این توافقنامه در دوره اول ترامپ، راه بازشده مذاکرات را بسته است. ایران که در واکنش به این خروج و عدم پایبندی اروپایی‌ها به تعهدات شان، می‌توانست هم از برجام و هم از پیمان منع اشاعه هسته‌ای خارج شود، پیرو اصول اخلاقی حاکم بر سیاست خارجی‌اش و اعتقاد راسخ به تعهدات بین‌المللی، فقط تعهدات خود ذیل برجام را تعلیق کرده و تداوم مذاکرات با سایر اعضای برجام تاکنون نشان از تعهد تهران به دیپلماسی بوده است. تحرکات جدید دونالد ترامپ در این دور از ریاست‌جمهوریش و ارسال نامه‌ای که خواستار مذاکره شده بود را در واقع باید نوعی درخواست بازگشت آمریکا به میز مذاکره تلقی کرد اما کارنامه دولت آمریکا که مملو از کارشکنی و خصومت‌ورزی طولانی این کشور است، واشنگتن را در مقابل آزموننی سخت قرار داده. در واقع مذاکرات مسقط، بازگشت آمریکا به مذاکراتی محسوب می‌شود که خودش ترک کرده، آن‌هم در قالبی که ایران تعیین کرده است؛ اکنون باید ساکنان کاخ سفید از این فرصت استفاده کرده و به بازبایی اعتماد از دست‌رفته مبادرت ورزند.

یادداشت

ابوالفضل ظهروند / عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس

ناکامی سیاست قلدرمآبانه ترامپ

مذاکراتی که قرار است امروز شروع شود به اصرار مقامات آمریکایی و به‌صورت غیرمستقیم صورت می‌گیرد و این مذاکره غیرمستقیم، شرایطی است که جمهوری اسلامی ایجاد کرده است.

ترامپ با وقاحت مطرح می‌کرد که ایران باید به مذاکرات بیاید و با مفاد مذاکرات توافق کند، در غیر این صورت جنگ خواهد شد. منظور ترامپ از توافق، ایجاد روندی شبیه به مذاکرات با ژنسکی است و می‌خواهد یک تسلیم‌نامه در مذاکرات به امضا برساند. ایران نشان داده او کراین نیست و ثابت کرده حتی با وجود تحولات منطقه تضعیف نشده است. جمهوری اسلامی همچنان در چارچوب مقاومت قوی پیش می‌رود. ایالات متحده زمانی‌که فهمید مقابله همه‌جانبه‌ای با تحریم‌ها از سوی جمهوری اسلامی وجود دارد، اصرار بر مذاکرات کرد. تحلیل‌گران به وضوح ارزیابی می‌کنند که مقابله با جمهوری اسلامی چاره‌ای جز شکست برای سیاست‌های آمریکا ندارد.

جمهوری اسلامی به صراحت اراده را بربروی مذاکره غیرمستقیم قرار داده است. شرط برای شنیدن مواضع آمریکا آن هم به صورت غیرمستقیم این است که سیاست‌های این کشور تا چه اندازه برای حل مناقشات جدی است.

انتظار از مذاکرات روز شنبه این است که ارزیابی شود آمریکا در مذاکرات چقدر برای حل مناقشات، جدیت به خرج می‌دهد. قرار نیست در این مذاکرات به فرجام برسند و هدف فقط اطلاع از مواضع آنهاست. این مذاکره مثل برجام است و دستاورد و خروجی آن برای آمریکا مهم خواهد بود.